

1-07

Grod- Bladet

E-07

KLUBBFAKTA SDK GRODMÄNNEN TÄBY

Adress: Box 211 18323 TÄBY

Postgiro: 853894-4

www.grodmannen.com

Klubben bildad den 1 mars 1972. Grodbladet, klubbtidningen utkommer i februari, april, juni, augusti, oktober och december. Presstopp för bidrag är 25/1, 25/3, 25/5, 25/7, 25/9 och 25/11.

Annonser: Ett nummer av Grodbladet: ½ sida 100:- helsida 150:- Helår: ½ sida 500:- helsida 800:-

Medlemsavgifter 2007

Med anslutning till SSDF: Familj 650:- Senior 500:- Junior 200:-

Utan anslutning till SSDF: Familj 450:- Senior 300:- Junior 100:- Dubbelansluten 300:-

(Det finns möjlighet att frånsäga sig SSDF anslutning. Vilket innebär att man inte har deras förmåner som t ex försäkring, dumpningsfonden och Sportdykaren. Våra egna förmåner som klubben erbjuder kvarstår.)

Grodmännens Styrelse

Ordförande: [Ove Nässlander](#) Innerspåret 13 187 54 Täby 08-510 507 55 0708-61 23 47

Vice ordförande: [Stefan Mann](#) Granskogens Gård 2 647 91 MARIEFRED 0159-203 02 0735-26 81 29

Sekreterare: [André Gerlitz](#) Sportvägen 27 187 35 TÄBY 08-473 03 79 0704-20 16 19

Kassör: [Thomas Wiberg](#) Kragstalundsvägen 75 186 54 VALLENTUNA 08-510 125 76 0731-80 24 71

Klubbmästare: [Calle Rodmar](#) Brobyvägen 35 187 35 TÄBY 0707-52 72 28

Funktionärer

Säkerhetsombud: [Per Carlsson](#) Sippvägen 31 183 63 TÄBY 08-756 61 94

Ungdomsledare: [Björn Johansson](#) Rospiggsvägen 7 183 63 Täby 08-446 32 97

Redaktör: [Lars Åke Fröberg](#) Rostockvägen 30 187 41 TÄBY 08-768 13 65 0708-76 83 22

Utfärdsansvarig: [Peo Stenljung](#) Helsingörsgatan 14 164 44 KISTA 08-751 78 44 0705-24 08 30

Webbmaster: [Jan Håkanson](#) Timotejvägen 8 187 69 TÄBY 08-756 64 29 0709-58 42 28

Materialförvaltare: [Krister Andersson](#) Lansenvägen 58 187 62 TÄBY 08-756 77 12

Dykledare

NAUI Instructor #24833 Stefan Mann 0735-26 81 29

NAUI Instructor #36238 Lars Åke Fröberg 0708-76 83 22

NAUI Divemaster #39370 Peo Stenljung 0705-24 08 30

Ove

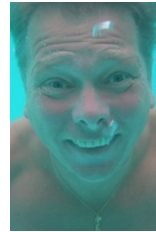
Stefan M.

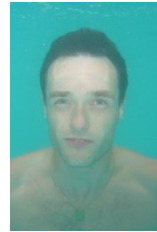
Thomas

Peo

Lars Åke

Janne

OMSLAGSBILD: NYÅRSDYK!

En Kassör har ordet

Hej alla grodor från ett snöigt Vallentuna från en taper kassör.

Nu har vi klarat av årsmötet och dess efterföljande goda middag. I år bjöds det på välsmakande buffé med goda korvar, lax, skogssvampsoppa och diverse andra goda ting. Vi var 22 stycken på middagen.

På själva årsmötet var vi lite färre. Denna gång har styrelsen fått en del att ta itu med. Protokollet kommer att läggas ut på hemsidan inom ett par veckor.

Ekonomin är lite ansträngd just nu. Stor del av detta är att Tibble badet numera drivs av en privat entreprenör. En annan stor utgift för klubben är just detta forum, Grodbladet. Skulle flera anmäla sig till redaktören om att det räcker med att ladda ner bladet från hemsidan kommer vi spara pengar. Självkart kommer vi i fortsättningen producera en pappers upplaga. För ju färre som har pappers upplaga desto mer pengar kan vi satsa på att förbättra ekonomin och kanske kunna lägga mer pengar på utflykter eller annat.

Badresen som är vår största intäkt utöver medlemsavgiften har vi i dags läget fått ok från både Täby och Danderydskommun. Håll utkik på hemsidan och i kommande groblad när dessa går av stapeln. Vi måste se till att dyka upp på dessa för att kunna göra ett bra jobb för att behålla dessa intäkter i framtiden.

Sedan vore det trevligt om fler kunde dyka upp tisdagskvällar i Tibble badet. Just nu är det i stort sett fridykarna med föräldrar som utnyttjar poolen. Styrelsen jobbar på att se om vi inte kan få tillbaka den gamla tiden mellan 20.30 och 21.30.

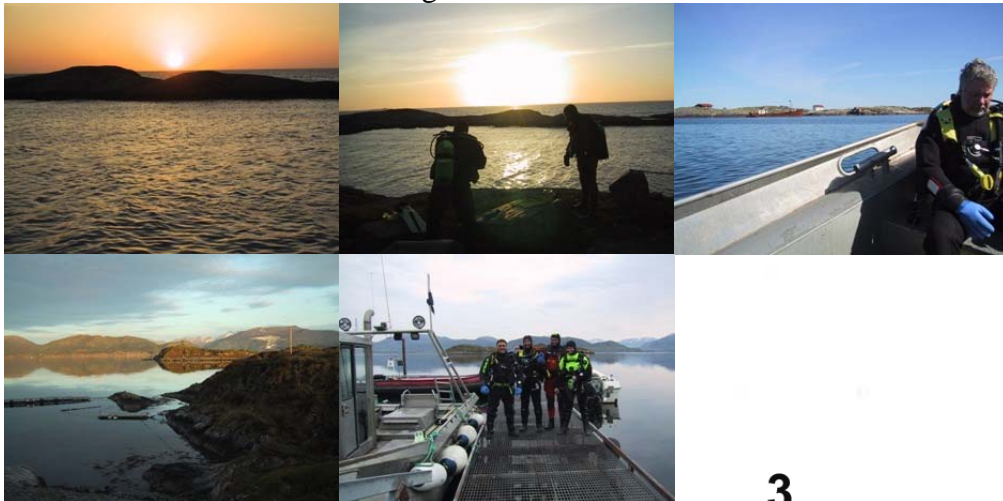
Redaktören vill ha in bidrag för att göra vår suveräna medlemstidning ännu bättre. Du behöver inte skriva om dykning utan om vad som helst. T ex ett biobesök, skidsemester, kanske vill du rekommendera en bra bok eller någon annan upplevelse som du vill dela med flera.

Har du förslag om hur vi skall bli bättre kom gärna in med förslag till styrelsen. Ju fler vi är som vill göra bra saker desto bättre blir vi.

Tack för ordet och hoppas att 2007 blir ett bra år.

/ Thomas Wiberg kassör

Bilder ifrån Strømsholmen i Norge 2002

2006 års Lucia i Tibble badet

Nästa 20 stycken grodmän kom till Tibble badet för att fira Lucia den 12 december. Vår Lucia simmade ett varv i badet följt av tomtar och små tärnor medan det strömmade skön julmusik ur högtalarna.

Efteråt så serverades det pepparkakor, hembakta lussebullar, julmust, te och kaffe. Fridyknings instruktörerna avtackades för en bra genomförd hösttermin.

Ett stort tack till Thomas som ordnat fiket denna gång.

Text och foto: Lats Åke Fröberg

Delfinen hoppade på kvinna

AUCKLAND. Det var havsutflakten som slutade med en – delfinattack!

En 27-årig kvinna vårdas nu på intensivvården i Auckland med en rad svåra skador.

Kvinnan satt i fören på en liten utflyktsbåt när delfinen slog till.

Med ett mäktigt hopp upp ur vattnet träffade den kvinnan så illa att hon å-drog sig mycket svåra skador.

Delfinen fortsatte ner i vattnet på andra sidan av båten och simmade vidare, till synes oskadd.

Aftonbladet 2006-12-27

Nyårsdyket 2006-12-31

Årets sista dyk skulle vara vid Käppalavraket, Lidingö. Som tur var så fick jag höra i tid att sikten vid Nackastrands vraket (ca 1km bort) var som bäst ½ meter så vi hann ändra dykplats. Bill kom med ett bra förslag, vraket vid Gräddö brygga. Vilket skulle visa sig var ett riktigt bra byte. När vi kom fram och jag tittade ner i vattnet trodde jag inte mina ögon. Man såg vraket från ytan. Det blev ett toppen bra dyk med ca 10 m sikt och temperaturen var +4 * både i vattnet och på land. Vet ni vad vi hittade? En hummer, kolla bilden nedanför (fast den levde inte). Enligt lokalbefolkningen är det ganska vanligt att säl syns vid bryggan under vintern. Det hade varit häftigt att se en säl i vattnet på nyårsdyket. Efter dyket serverades det varm glögg, pepparkakor och saffransbullar. Inte nog med det, sedan var det dags för den obligatoriska grillningen av korv, allt detta bjöd klubben på. Mätta och belåtna kunde åtta glada dykare åka hem och fira nyår. Åtta dykare är rekordstort deltagande för 2006 års dykutfärder. Nästan lika många som det var i Jönköping.

Text o foto: Lars Åke Fröberg

80 deltagare i Jönköpings nyårsdyk
Årets sista dyk i Jönköping slog rekord i deltagare.
Se inslag på svt.se: <http://svt.se/svt/play/video.jsp?a=730624>

Middagen är räddad!

Vi som var med: Andre, Anette, Bill, Lars Åke, Hanna, Susanne, Magnus och Martin

Rapport från utfärderna

AGA.

Den 9 december är det äntligen dags för en landutfärd. Den går till Aga på Lidingö. Ett perfekt ställe för den som vill snabbt gör ett dyk och sedan fort hem till familjen eller vad som väntar. Vi samlas som vanligt kl. 9,00 vid Din Bil i Täby. Framme vid Aga vill vi komma fort i vattnet för det blåser ganska mycket. Idag är inte sikten på vår sida, som bäst har vi två meters sikt. Vi hittar "vraket" och efter lite sökande så hittar vi också bilarna. Efter dyktet så blir det korvgrillning bakom bilarna som tjänstgör som vindskydd. O vad det gick snabbt idag, klockan är inte mer än 12,00 när jag är hemma i Täby.

Vem sa att dykning tar hela dagen?

Hölö.

Årets (2007) första dykutfärd den 13 januari var planerat till kalkbrottet där vi skulle göra två fina isdyk. Då det inte finns någon is beslutar vi att åka till Hölö stenstrand istället. När vi kommer fram så går det ganska stora vågor på vattnet. Så det blir ganska besvärligt att gå i vattnet. När vi kommer ner på 5 meter så har det lugnat ner sig lite och när vi är nere på 10 meter så är det alldeles lugnt och sikten är minst 10 meter. Vi hittar ett gammalt ankare och ser ganska många simpbor. Efter nästa 50 minuter är det dags att gå upp. Vinden har ökat när vi kommer upp så vi åker både hit och dit när vi går upp på stranden. Sedan sätter vi oss i lä, tar fram grillen, fikar och grillar korv. Vilken härlig dag det blev.

Text och foto: Lars Åke Fröberg

Ljusterö.

Det är den 27 januari och det skulle äntligen bli dags för isdykning. Men vad gör man om isen varken bär eller brister? Jo, man får hitta en annan dykplats. Så istället för ett underbart isdyk i Hässelby blev det ett fint dyk ute på Ljusterö. Framme vid dykplatsen strålar solen från en klarblå himmel. Vi byter om snabbt för det är -7 grader och det blåser lite från fel håll. När vi kommer i vattnet är allt lugnt och stilla. Vi tar den ”vanliga svängen till höger” och ser flaskor, burkar, däck, abborrar och simpor. Efter ca 40 minuter gör vi säkerhetsstoppet på vrakresterna inne i viken. Efter dyket åker vi bort till Ljusteröbrygga, för där det är lä. Grillen plockas fram och tänds. Vi fikar och njuter av det fina vädret och när det är fin glöd grillar vi den efterlängtdade korven.

Gud vad det är GOTT med grillad korv efter ett dyk!

Text o foto: Lars Åke Fröberg.

Hässelby 17 februari.

Äntligen är det dags för årets första isdyk. Isen har växt tills sig och är nu 15 cm tjock. Det är jättemycket med skridskoåkare ute på isen som laddar upp för söndagens vikingarännet. Ut med allutrustning på isen, fram med motorsågen och sågar upp en trekantig vak. Vi tittar ner och kollar sikten. Den är inte den bästa, mellan 2-3 meter. Vi simmar omkring och tittar på alla bilvrak och övrigt skrot som ligger på botten. Efter två 25 minuter dyk så är vi nöjda och börjar bli sugna på korv. Under hela tiden vi var ute på isen så stannade det skridskoåkare som ville ta kort på oss ”galningar” som dök under isen.

Vrakfrossa med Åkersberga

Jag (Lars Åke) får ett mail från Åkersberga Dykskola att på lördag den 2:a december har de utfärd till Melanie och Najade och det kan en vrakälskare som mig bara inte missa. Jag får med mig Bill som också börjar gilla vrak. Vi anmäler oss snabbt som tur är, för det blir fullbokat bara efter någon dag. På fredag mitt på dagen så ringer Kimmo från Åkerberga och berättar att de måste ändra utfärden till Ingrid Horn och Tyr, för det blåser för mycket (10-12 m/s). Han frågar om vi ändå vill följa med och visst vill vi det.

Det är lördag morgon och vi blir upphämtade vid Björkvik av "Arla båten". En perfekt dyk båt med både för och akterdäck, en stor hytt att värma sig i och så går den stadigt i sjön och dessutom fort.

Efter 30 minuter är vi ute vid Ingrid Horn. Vi tar snabbt på utrustningen och hoppar i vattnet. När vi kommer ner till vraket är det 6-7 meter sikt och ingen ström och det är ljust. Vi får ett riktigt toppen dyk här. De som dykt här vet att sikten brukar ligga runt meter och det är mörkt och strömt, därför tog jag inte med mig kameran. Vilket jag kommer att ångra länge. Lite fakta om Ingrid: Förliste 1917-01-31, längd 89m bredd 13m, dykdjup 25-45 m.

Dagen andra dyk blir på bogserbåten Tyr som förliste 2004, längd 32m bredd 5m och ett dykdjup 25-35m. (Vilken liten fjutt båt mot Ingrid) Här är sikten 10 meter. Det finns många detaljer att titta på runt och inuti styrhytten. Lanternor, maskintelegraf, köksutrustning, m.m.

Text och foto: Lars Åke

En utfärd med Vrak och Äventyr i Nynäshamn

Bill och jag (Lars Åke) är sugna på vrakdykning efter alla inställda båtutfärder från Grisslehamn. Jag hittade en utfärd på "Dykrna.nu" till Nathalia och Kostervraket med Vrak och Äventyr i Nynäshamn. Efter att ha kollat på deras hemsida var det inte svårt att bestämma sig.

Nathalia Historia: På resa till Sundsvall. Hon grundstötte och ådrog sig en svår läcka och sjönk. Hittades 2005. Är ännu 2006 ganska odykt. Mycket detaljer att titta på: stor trä ratt, kompass, lanternor och en livbåt liggande upp och ner på däck, samt byssan med kastruller, porslin m.m. Enligt min mening ett av de vackraste trävraken i Stockholmskärgård. Har haft 8-10 meters sikt när jag dykt här.

Kostervraket Historia: Känner inte till så mycket om detta vrak. När hon hittades var fortfarande flaggan kvar i aktern. Ett spännande vrak att dyka på, mycket att se, stockankare, krus, block, jungfrur mm. Hon är skrovhel och står kölrätt på botten. Två st master.

Efter en sådan dykbeskrivning gäller bar en sak. Vi ska med!

När vi kommer ner till Nynäshamn får vi ett dystert besked, det blir bara dykning på Nathalia. För det har blåst mycket och det går fortfarande stora dyningar ute på havet. Detta visade sig var riktigt bra, för första gången man dyker på ett nytt vrak så hittar man inte alla fina detaljer. Vilket vi nu gjorde på andra dyket. Vi hittar de flesta detaljerna, kompassen, ratten, instrument på bryggan, lanternor, namnskylten i aktern, porslin och kastruller i byssan.

Sikten är mellan 4-7 meter och det var +8 grader på botten som ligger på 42 meter.

En sak är säker. Till Vrak och Äventyr kommer vi igen och då vill vi dyka på Kostervraket.

Text o foto: Lars Åke

Vrak information och foto på Nathalia från: <http://www.vrakochaventyr.se>

NORRA LANDFÄSTET PÅ
DJURÖBRON

grodbladet

RIKSWASA DET GLÖMDA SKEPPET.

I Östersjöns bräckta vatten trivs inte "Teredo Navalis", skeppsmasken som i andra hav gör processen kort med gamla träfartyg. De sjunkna skeppen är tidsmaskiner, monument över frusna ögonblick. Fartyget är som ett samhälle i miniatyr. Vid förlisningsögonblicket stannar tiden. Då vi söker oss ner i djupen, eller in i historien, ligger fartygen där som länkar till det förgångna. I och med bärgningen av regalskeppet Vasa och bygget av den museala verksamheten kring skeppet, vet vi i dag att ett gammalt fartyg kan generera en oändlig mängd kunskap och upplevelser.

I oktober år 1623 låg örlogsskeppet Rikswasa för ankar mellan Djurö och Stavnäs i Stockholms skärgård. Fartyget hade vid det laget tjänstgjort som amiralsskepp i den svenska örlogsflottan i nästan 25 år, hela den period som Sverige legat i krig med Polen. Det hade inneburit åtskilliga seglatser över Östersjön. Rikswasa hade bl.a. deltagit i belägringen av Riga år 1621 med riksamiralen Karl Karlsson Gyllenhielm som befälhavare. Fartyget hade fått sina skavanker och skrovet hade blivit lappat och lagat flera gånger.

Under sommarmånaderna 1623 spreds ett rykte om att en polsk invasionsflotta planerade ett anfall mot Stockholm. Tillsammans med fem andra örlogsfartyg utposterades Rikswasa i en skyddsescader utanför flottans ankringsplats Djurhamn, alldeles vid inloppet till den stora skeppsleden genom Vindö strömmar till Stockholm. Ombord på fartyget fanns skarpladdade kanoner, färdiga att användas om fienden närmade sig.

Av okänd anledning utbröt plötsligt en brand ombord på Rikswasa. Kanske en gnista från kabyssen olyckligtvis letade sig fram till en kruttunna, och kanske elden fick god draghjälp av höstvindarna. När folket insåg att de andra skeppen var i fara beslutade man att bogsera undan det brinnande skeppet. Det måste ha varit mycket dramatiska ögonblick när det stora fartyget häftigt bröts sönder av flammorna och fräsande sjönk i havet.

Bärgningar

I över tre hundra år låg Rikswasa på havsbotten. En del bärgningsförsök gjordes redan på 1600-talet, bl.a. bärgades tusentals kilo koppar år 1627. Allt eftersom åren gick började händelsen då Rikswasa brann falla i glömska och ersättas av andra historier. Så sent som på 1930-talet trodde somliga att vraket där nere i vattnet var ett ryskt fartyg som sjunkit i början av 1700-talet.

Under 1950-talet gjordes ett antal vrakfynd i Östersjön. Det mest kända är väl upptäckten av regalskeppet Vasa inne i Stockholms hamn. Bärgningen av Vasa i början av 1960-talet blev en marinarkeologisk världsnöhet och historien kring Vasa och hennes dramatiska öde började rullas upp.

Dykare

Ungefär samtidigt började några dykare intressera sig för Rikswasa ute i skärgården. Myndigheterna, som var fullt upptagna med all uppståndelse kring Vasa, maktade inte med att lägga något större intresse på vraket ute vid Stavnäs och då dykarna ansökte om tillstånd att få bärga Rikswasa var detta inget stort problem för de kulturvårdande myndigheterna. Tvärtom såg man det som en möjlighet att kunna få värdefulla kunskapsbidrag inför rekonstruktionen av Vasa. Trots att vraket fridlystes av länsstyrelsen gavs alltså de två dykarna tillstånd att bärga Rikswasa, dock med förbe-

hållet att Sjöhistoriska museet skulle erbjuda sådant som ansågs ha stort musealt värde. Skeppets länsypump, kanonkulor, bitar av tågvirke är några av de föremål som togs om hand av museet och införlivades med samlingarna. Dykarna fick behålla skeppsvirket.

Föremål av svartek

Rikswasa var ett stort skepp, nästan lika stort som Vasa och liksom detta byggt med två batteridäck. Branden hade tagit det mesta ovan däck. Men vraket bestod ändå av närmare 25 ton svartek.

Efter att virket torkat tillverkades en stor mängd konstföremål som sedan såldes eller gavs bort. Matsalen på ett kryssningsfartyg inreddes med svartek från Rikswasa, salt- och pepparkvarnar i svartek skapades för Operakällaren, Stockholms stad köpte in föremål för att använda som hedersgåvor, Vasaloppet köpte föremål som blev priser etcetera. På varje föremål fästes en liten silverplakett med uppgifter om att träet kom från Rikswasa.

Kulturarv

Men vad hade hänt om Rikswasa beskyddats på samma sätt som Vasa? Hade vrakspillrorna, föremålen och skeppets månghundraåriga historia då haft en självklar plats som en pendang till Vasa? Hade Rikswasa

kunnat bidra med den historia som kan förknippas med ett fartyg i tjänst, som ett komplement till Vasa, som ju sjönk på sin allra första resa. Eller hade vraket fått ett eget museum på Djurö, i anslutning till den gamla örlogshamnen – en besöksplats för skärgårdsbor och turister mitt i den miljö som var av sådan stor betydelse för formandet av den svenska stormakten på 1600-talet? Eller är det kanske så att historien om bärgningen av Rikswasa är det yttersta beviset för att ingen har monopol på historien? Två dykare utmanade här den etablerade kulturvärden och skrev sin egen historia. Är det i själva verket så, att Rikswasas historia på detta sättet har nått ut till många fler än om vraket hade bärgats av myndigheterna och sedan hamnat i ett museums föremålsmagasin?

Vi kan i dag bara spekulera, förfäras en smula över det öde som drabbade detta intressanta vrak och fråga oss vad vi kan göra nu för att berätta historien kring Rikswasa – ett av Värmdö kommuns mest spännande historiska arv.

Katarina Schoerners
skärgårdshistoria

Gjorde allt rätt – men saknade vattendykare

En bil kör över kajkanten.

Vittnen finns och larmet går direkt. Det blir en kamp mot tiden som räddningstjänsten förlorar.

Vid 23-tiden en sommarkväll ser vittnen hur en personbil sakta kör längs med en kajkant. Bilen stannar och en man stiger ut från passagerarplatsen och tänder en cigarett.

Bilen fortsätter sakta framåt medan mannen promenerar bakom. När bilen är cirka 50 meter längre fram svänger den sakta ut mot kajkanten. Vittnen hör hur motorn går upp i varv och ser hur bilen ökar i fart och kör över kajkanten.

Det närmaste vittnet ser baklyktona och hur bilen sjunker utåt i hamnen. Mannen som tidigare stigit ut ur bilen skriker förtvilit: Rädda min fru! Rädda min fru! Den hjälpsamma mannen hoppar i vattnet och dyker efter fordonet. När han kommer upp för att ta få luft och lokalisera sig kan han inte längre se bilen. Han dyker ner en liten bit men kan inte se något i mörkret.

Inga vattendykare

Räddningstjänsten på orten har inte beredskap med vattendykare. Det har man däremot i grannkommunen, knappt 20 minuters körväg därifrån. Dessa larmades genast.

Under tiden hoppade två ytlivräddare i vattnet. De försökte lokalisera den försvunna bilen. Men på grund av mörkret och vattnets beskaffenhet fann de den inte förrän efter cirka 10 minuter. En hävare med belysning i korgen kördes ut över platsen. Djupet var cirka åtta meter och fridykarna hade ingen möjlighet att ta sig in i fordonet.

Polisen spärrade av området och förberedde för vattendykarnas ankomst och personal från två ambu-

lanser och två läkarbilar upprättade en sjukvårdsplats. Dessutom beställdes en bärgningsbil om det skulle behövas i räddningssyfte.

När vattendykarna från grannkommunen anlände var allt förberett. De kunde direkt gå i vattnet och inom fyra minuter var kvinnan uppe på kajen. Läkargruppen startade genast avancerad återupplivning. Men tyvärr var det redan för sent. Kvinnan dödförklarades senare på sjukhuset.

Utvärdering av insats

Den första genomgången av händelsen skedde genast vid hemkomst till brandstationen. Vattendykarna från grannkommunen var då med.

Under dessa diskussioner kom det fram att personalen faktiskt gjort allt helt rätt. En räddningstjänst som inte har egen beredskap med vattendykare kan inte förväntas ta upp folk från havsbotten. Under samtalen med dykarna kom det fram att bilen låg på taket på åtta meters djup och cirka 15 meter ut från kajkanten. Den döda

kvinnan låg och flöt i baksätet. För att få ut henne var dykarna tvungna att använda en fönsterkross.

Att utföra en sådan räddningsinsats i mörker och med endast fridykning är praktiskt taget omöjligt.

Olycksorsak

Kvinnan saknade körkort och övningskörde på hamnområdet med sin man trots att där fanns förbudsskyltar mot all privat trafik. Förmodligen tappade hon kontrollen över bilen när hon försökte göra en U-sväng. Det verkar som om hon missade bromsen och i stället gasade på ännu mera så att svängen blev för stor och bilen kom över kajkanten.

Räddningstjänsten kontaktade efteråt tekniska kontoret och kommunen satte upp så kallade "suggor" för att förhindra trafik på området.

Artikeln bygger på en olycksundersökning av Tommy Nilsson, Landskrona räddningstjänst.

Bilen bärgades efter att kvinnan plockats ur vattnet. Det tog vattendykarna fyra minuter att få upp henne ur vattnet, tyvärr för sent.

Erfarenheter

drunkning

- Räddningstjänstens rutiner fungerade helt efter gällande standardrutiner.
- Att använda belysningen i toppen av en maskinstege eller hävare för att lysa ner i det mörka vattnet är en bra metod. Med negativ lutning kan höjdfordonen också vara till hjälp för att ta upp en livlös människa ur vattnet.
- Det är psykiskt påfrestande att stå hjälplös och vänta på förstärkning. Utnyttja tiden till att förbereda den fortsatta insatsen så mycket som möjligt.
- Förstärkande personal från annan kommun kan behöva vägvisning för att hitta. Möt om möjligt med eget utryckningsfordon som kan lotsa.
- Det är viktigt med en snabb genomgång med alla inblandade parter närvarande så att alla fakta kommer fram.
- Även vittnen och andra utomstående kan ha behov av debriefing och kamratstöd.
- Tillträdesskyddet bör skärpas till hamnområden och andra farliga platser där övningskörning ofta förekommer. Så har också skett på den aktuella platsen.

Vrak kan vara ett av landets äldsta

Ett av Sveriges äldsta vrak har påträffats i skärgården Blekinge. Det är två privatpersoner som hittat skeppet vid Strukö utanför Karlskrona.

Provtagningar av vraket visar att träet som använts för att bygga skeppet huggits mellan 1260 och 1290. Och att materialet som använt för att bygga skeppet kommer från trakterna kring Blekinge.– Detta är oerhört spännande, jag trodde aldrig att det skulle vara så gammalt som det är, säger Lars Einarsson, marinarknolog vid Kalmar läns museum. Vad som kommer hända med skeppet nu är upp till Länsstyrelsen i Blekinge att bestämma.

Sveriges Radio 2006-11-30

Sällsynta underverk räddas

Länsstyrelsen i Skåne har fått ett delikat uppdrag. Den ska rädda tre djurarter från utplåning. Den första frågan i jobbet blir: Finns de? Undringen är inte obefogad. Sedan 1950 har två av arterna bara hittats i ett exemplar vardera, en art i tre exemplar. Detta i hela Sverige.

– Det är fantastiskt lite, säger naturvårdsdirektör Göran Mattiasson på länsstyrelsen. Trots den insiktsfullheten kastar sig länsstyrelsen nu ut i naturen.

Mestadels ska den sikta in sig på vattenpölar för att undersöka om dessa tre arter som hotar att inte finnas fortfarande finns.

Eller om de faktiskt helt enkelt inte finns längre.

Å andra sidan kan de faktiskt finnas utan att de finns just för tillfället.

– När de vattensamlingar de lever i torkar ut så dör djuren. Men de lämnar efter sig så kallade vilägg, en slags sporer. Dessa kan leva väldigt länge i torka innan de åter hamnar i vatten och blir nya individer, säger Göran Mattiasson.

Så man vet aldrig.

De tre djurarter det handlar om är inga dåliga grejer:

Hästskoräkan, spetsköldbladfotingen och linsräkan.

De är mellan en och fyra centimeter stora och rena underverken.

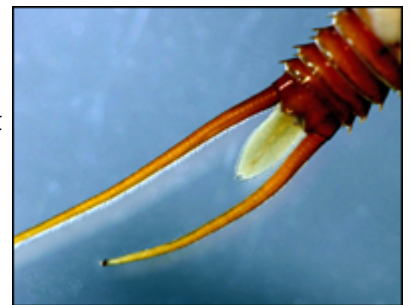
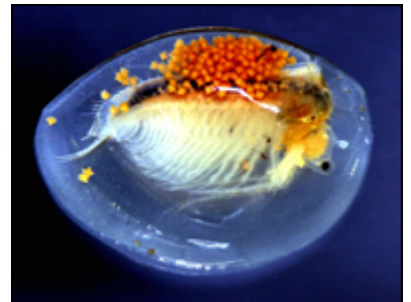
Hästskoräkan är till exempel världens kanske nu äldsta levande djurart. Den fanns redan för 220 miljoner år sedan ungefär samtidigt som dinosaurierna började utvecklas.

De andra två tillhör samma familj, en grupp som kallas äkta bladfotingar. Inte utan anledning, hästskoräkan kan till exempel ha upp till sextio par ben. Att länsstyrelsen i Skåne ska ge sig ut på detta ytterst osäkra fiskafänge beror på Naturvårdsverket.

Det har fått i uppdrag att genomföra en storsatsning för att bevara de fem procent av Sveriges djur- och växtarter som är hotade av utrotning. Olika program för åtgärder pytsas ut bland länsstyrelserna, som ska inventera och ordna bra livsmiljöer för över femhundra arter.

I Skåne blir alltså ett av uppdragen de möjligen befintliga kräftdjuren, så sällsynta att inte ens nationalencyklopedin hört talas om dem.

I och för sig kan man fråga sig vad just de här arterna – om de finns – har för funktion och värde över huvud taget, medger Göran Mattiasson.

Sydsvenskan 2006-12-01

Vrakfynd i Bråviken

Sju nyupptäckta vrak ligger som historiska skuggor på Bråviksbotten vid Esterön. Vraken är mellan 20 och 34 meter långa. De flesta är träbåtar, av några återstår bara reling och kölstock.

– Men två av båtarna kan vara gjorda av plåt, säger Patrik Liljestrand, sjömätare på Marin Miljöanalys i Göteborg, som undersöker Bråviksbotten inför den planerade muddringen av inseglingrännan till Norrköpings hamn.

Sex av vraken har hittats på botten norr och Esterön. De ligger på de två djupaste områdena på mellan 12 och 20 meter.

– Flera av vraken är fyllda av sediment och det talar för att de kan vara gamla, säger Liljestrand.

Kan vara gamla

Statens Maritima Museum undersöker och katalogiserar vrak i svenska farvatten. De har inga noteringar om de vrak som Marin

Miljöanalys hittat.

Museet kommer att undersöka vraken. Innan de gjort det går det inte att säga exakt vad det är för båtar eller från vilken tid de är.

John E Persson, som skrivit i Skepparsocietets Jubileumsbok, har inte heller några uppgifter om vraken.

– De skulle kunna vara från 16 eller 1700-talen. Den gamla inseglingrännan till Norrköpings hamn gick norr om Esterön om jag minns rätt, och det skulle kunna var en anledning till att de ligger där.

Många frågetecken

– Men, säger Persson, det hela kan också vara helt odramatiskt. Att vraken ligger just på de djupaste ställena kan peka på att man använt områdena som kyrkogårdar för båtar. Ofta fyllde man utjänta båtar med sten och sänkte dem på lämpligt ställe.

Men plåtbåtar brukade inte sänkas i havet, utan skrotet togs tillvara, så det finns många frågetecken att rätta ut vid de kommande dykningarna.

Exakt var båtarna hittats vill Patrik Liljestrand inte avslöja.

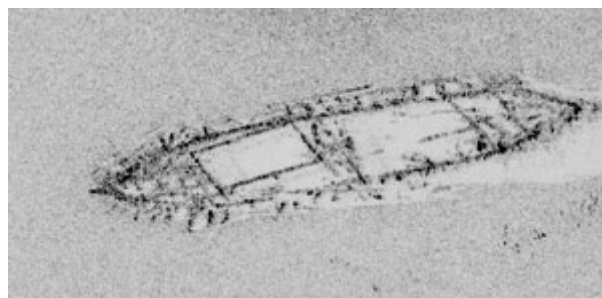
Kan skadas

– Det får vi inte göra, för det skulle kunna innebära att intresserade börjar dyka där och de skulle kunna skada vraken.

Områdena norr om Esterön undersöks för att man skall kunna avgöra om de är lämpliga att lägga muddermassorna på från den planerade breddningen av inseglingrännan. Massorna skall ligga minst 15 meter under vattenytan för att inte påverkas av kraftiga vågrörelser under stormar.

Miljöanalys tar också bottenprover i och kring rännan för att kunna avgöra om där finns några miljögifter.

Så här ser båtarna ut när de ligger på Bråviksbotten. Det går att avgöra hur stora de är och hur högt över botten de sticker upp

Poker på låg nivå

Sportbladet.se testar undervattenspoker

Peter tittar på sina kort och knackar ett par gånger i bordet. Han checkar. Sedan tömmer han masken. Undervattenspoker är bokstavligen att ta pokern till en djupare nivå.

I Kalkbrottet i Stora viken, Nynäshamn har jag, dykinstruktören Peter Carlsson och Peter Sikell-Lundin möts upp för spela poker. Under ytan. Det är en vacker septemberdag och sikten är god. Vi är redo att anta utmaningen. Nu hoppas vi bara på att det fungerar.

Det blir en upplevelse

Tre meter under ytan ställer vi upp ett litet träbord med marker och en kortlek. Det tar ett bra tag att få ner bordet, men med hjälp av rep, stenar och envishet så får vi det på plats. Det ser riktigt proffsigt ut. Betydligt proffsigare än spelet visar sig att vara. Men med störande element som vatten i masken, bottenslam på bordet och oenighet om hur stora mörkarna ska vara så blir det en häftig utmaning. Med den meditativa andningen under ytan och en total fokusering på spelet blir det faktiskt mer än ett spel. Det blir en upplevelse.

Det är knappast varmt men trots att fingrarna börjar stelna av kylan så går det väldigt enkelt att blanda kortleken. Tyvärr får jag inte en enda bra hand men försöker att bluffa med en halvdan hand. Det går inte att läsa mina motståndare bakom mask och regulator. Jag hoppas att få se ett tecken på bubblorna, men bubblorna flödar med jämn rytm hela tiden. Själv har jag en tendens att sätta mig på botten när jag har träffat ett högt par. En gång ser jag att Peter håller andan, men det visar sig bero på att han fryser. Jag förlorar omgången.

Lärt av våra misstag

Efter 70 minuter måste vi ge upp spelet. Peter Sikell-Lundin måste gå på toaletten. Vi har lärt oss vårt första misstag: Höj mörkarna ofta, man vill inte avsluta spelet på grund av toalettbesök, stelfrusna fingrar eller luftbrist.

Väl på land kan inte Peter Carlsson hålla sig ifrån klichéerna längre.

– Sanna, du hade tydligen inget flyt, men Peter är en fena på poker.

Jag ger honom en kall blick. Jag vill ha revansch. Bordet står kvar på botten.

Hajar upptäcktes på rev i Öresund

Öresund är ett hajvatten. Småfläckiga rödhajar har upptäckts på ett rev utanför Domsten. Hajen kan bli en meter lång.

– Men den är helt ofarlig för människor, lugnar miljösekreterare Peter Göransson. Den småfläckiga rödhajen upptäcktes vid kommunens inventering av Grollegrund, ett rev utanför Domstens hamn en mil norr om Helsingborg.

– Yrkesfiskare har i en enkät bekräftat att de får upp rödhajar i sina nät ibland, säger Helsingborgs miljösekreterare Peter Göransson.

Artens bestånd är inte helt klarlagt, och den får inte fångas.

– Fiskarna kastar säkert tillbaka den i havet. Hajen går ändå inte att äta, säger Peter Göransson.

Rödhaj. Foto: Peter Göransson

Den småfläckiga rödhajen har munnen på undersidan och äter stora kräftor och andra bottendjur. Hajen kan bli åtta år gammal och finns även längre upp längs Västkusten, utmed Atlantens kuster och Afrikas västkust.

I Öresund går den troligen inte längre söderut än Helsingborg.

– Den trivs vid Grollegrundet eftersom vattnet är så salt, förklarar Peter Göransson och tillägger att vattnen utanför Helsingborg även hyser meterstora rockor.

Salthalten beror på djupet, som på Grollegrundets utsida är hela 40 meter.

– Här finns också stora skogar med alger, som behövs för fiskarnas reproduktion, säger Peter Göransson.

Totalt har över hundra arter hittats vid revet, som framstår som Öresunds bästa barnkammare för det marina livet. Inte minst den hotade torsken, som leker i området. Helsingborgs miljönämnd vill nu att stadsbyggnadsnämnden och kommunledningen förklarar ett tusen hektar stort område som marint naturreservat.

Sydsvenskan 2007-02-05

Han tog med mig in, Han la mig ner, Han förde den in, Han förde den ut, Det gjorde ont och blödde lite grann, Det var första gången som jag drog ut en tand.

Du lägger din hand runt den, Tar den i din mun, Den är styv och våt, Den går in och ut, fortare. Det rinner vitt ur din mun, Du ler och tar ut tandborsten

– Vad är det som börjar på K och slutar på K som man kan stoppa in i en grej som börjar F och slutar på A?

– Nä jag tänker inte svara på några sådana snuskigheter!

– Men... det är väl inget fel att stoppa in en kork i en flaska?

En familj runt middagsbordet

Sonen frågar om han får ställa en fråga.

Pappa svarar:

-Fråga på bara! Den unga mannen frågar då:

-Pappa, hur många olika typer av bröst finns det?

Pappan blir lite förvånad över frågan, men svarar:

-Jo min son, det finns tre sorters bröst. I 20-årsåldern har kvinnan bröst som är som meloner, runda och fasta.

Runt 30-40-årsåldern är bröstet som päron, fortfarande fina men lite hängiga. Efter 50 blir bröstet som lökar.

-Lökar? Undrar sonen. -Ja när du ser dem får de dig att börja gråta sa pappan.

Detta utlägg fick modern och dottern att se rött, så dottern frågar:

-Mamma, får jag ställa en personlig fråga?

-Javisst, svarade mamman. -Hur många typer av penisar finns det?

Mamman blir lite förvånad men ler, tittar på sin man och svarar:

-Jo min dotter, en man går i genom tre faser. I 20- årsåldern är en mans penis som en ek, ståtlig och hård. Vid 30-40 är penisen som en björk, flexibel, och pålitlig. Efter 50 blir penisen som en julgran.

- Julgran? frågar dottern fundersamt.

- Absolut, död från roten och kulorna hänger där bara som dekoration!

Svarar mamman bestämt.

Fel i dykutrustning bakom dödsolycka

Det var en igenfrysen ventil i dykutrustningen som orsakade en 17-årig dykares död i november förra året.

Det var under en dykövning i Trödjejfjärden utanför Gävle som 17-åringen omkom. Instruktören som ledde dykningen misstänktes först för vållande av annans död.

Men den tekniska undersökningen visade att ventilen inte fungerade som den skulle i det kalla vattnet, rapporterar lokala medier.

DN 2006-10-12

Man vet aldrig vad som väntar när man dyker

Som dykare måste man vara beredd på det mesta, men att bli beskjuten är nog det som man minst skulle kunna tro. Men tänk om man simmar på ytan så kan man säker bli misstagen som en säl eller bäver som i fallet nedanför. När man är nere i vattnet så kan i princip vad som helst "dyka" upp. Var det inte för något år sedan som marinen trodde att simmande minkar och en ko som flöt omkring var främmande ubåtar? Så mitt tips är: Var beredd på det mesta kan hända när du dyker. Har du sett något ovanligt när du varit ute och dykt? Skriv då en rad om vad du såg och skicka in det till redaktören (mig). Så får vi alla läsa i Grodbladet om vad du såg.

För övrigt är det full fart på utfärderna nu. Tydligt krävs det ruskväder och kyla för att många vill ut och dyka. Hoppas att det fortsätter med full fart på utfärderna under våren.

Redaktör/Dykledare Lars Åke

Monsterfirre skrämde slag på fiskare

"Rullade med ögonen och stönade som en ångestfull människa"

De ryska fiskarna höll på att hoppa överbord när de drog upp det här monstret.

– Fisken rullade med ögonen och stönade som en ångestfull människa, säger de.

Besten – som vägde 100 kilo – fångades i Azovska sjön innanför Krim. En av fiskargubbarna filmade vidundret med mobilkameran. Nu finns bilderna på nätet där en intensiv diskussion pågår om vad det är frågan om.

– Det är en "cealaboasche", skriver Cica Laca från Rumänien. En sån smakar mycket bättre än hamster. En som heter Yurka beklagar fiskens öde:

– Den ser nästan mänsklig ut.

Den mest spektakulära teorin: En utomjording som bodde i en underjordisk stad på havsbotten. Eller en fisk som har muterat på grund av all radioaktiv förorening i vattnet.

Ingen har rätt.

– Det är en broskfisk släkt med hajar och rockor, säger Bo Fernholm, professor i zoologi vid Naturhistoriska riksmuseet.

Aftonbladet 2007-02-12

Dykare sköts - misstogs för bäver

En man i Oregon i USA var på torsdagen ute och jagade. Då sköt han en 44-årig man som låg och snorklade i en flod. Han sköt mannen i ansiktet i tron att det var en sumpbäver.

Den skottska dykaren simmade in till stranden och ropade på hjälp. Då kom skytten till hans undsättning. Mannen opererades sedan och uppges må förhållandevis bra, skriver AP.

Skytten greps och hade marijuana och metamfetamin på sig.

Aftonbladet 2007-02-11

Stor val siktad i Kalmarsund

En riktigt stor val siktades i helgen i Kalmarsund. En fiskare som såg den strax norr om Djupvik uppskattar att den var cirka tio meter lång. Erland Lettevall på Fiskeriverket säger till SVT:s Smålandsnytt att det förekommer att större valar går in i Östersjön, men det är sällsynt. Troligen rör det sig om en vikval, men kan också vara en knölval, sillval eller till och med kaskelot, säger Lettevall.

Aftonbladet 2007-02-12

SERVICE ERBJUDANDE HOS ÅKERSBERGA DYKSKOLA

Vi erbjuder alla kunder **20% rabatt** på all service tom. mars.
Lämna in era regulatorer och flaskor för service och O2-tvätt. **20% rabatt.**
Passa på att byta latextätningarna på era torrdräkter. **Upp till 40% rabatt**

Byte halstätning: 695:- **Nu 555:-**

Byte manchett: 395:- **Nu 315:-**

Montering av ficka: 295:- (exkl. Ficka)

Ficka: 495:- **OBS Nu 295:-**

Välkomna önskar Micke och Nicke

*****

I stadens park har det stått två statyer, i evigheter verkar det som, mitt emot varandra, en manlig och en kvinnlig. En dag kom en trollkarl fram till dem och sa:

- Ni har nu stått här i 200 år, så jag ska vara snäll och förvandla er till levande människor i 30 minuter. Men kom ihåg, det är bara 30 minuter, så spendera dem väl.

Trollkarlen svängde med sitt trollspö och de två statyerna försvann bakom närmast buske, där det hördes fniss, skratt och lite annat med. Efter femton minuter kom de tillbaka alldeles utsjaskade och trollkarlen frågade varför de inte gjorde det en gång till eftersom de fortfarande har femton minuter till godo. Då vände sig den manliga statyn mot den kvinnliga och sa:

- Ok, men den här gången håller du duvan, så skiter jag på den!

*****

Ny webb-TV kanal för undervattensfilm

webb-TV kanal för blötdjur

En ny webb-TV kanal finns nu tillgänglig för oss som gillar att vistas under ytan. I kanalen visas blandade inslag med undervattensstema, helt gratis.

Se mer på:

<http://www.theunderwaterchannel.tv>

DYKUTFÄRDER PÅ GÅNG

2007-03-03 Isdyk Gräddö
2007-03-17 Lidingö Käppala
2007-03-31 Fredhäll Falken
2007-04-14 Abborrkroken - Överbybrygga
2007-04-28 Hässelby "Lövsta bilkyrkogård"
2007-05-12 Djurö vattenverk "avrostningsdyk"

Du har väl inte glömt att besöka Tibble Badet på tisdagar?

[Kolla på hemsidan vad som är på gång, för ibland blir det bli någon extra utfärd.](#)

Vi har ny samlingsplats!!!

Vi samlas vi Preem macken, nästan vid E18.

Du anmäler dig till utfärderna via kalendariet på hemsidan eller ringer utfärdsansvarig.

Du glömmer väl inte att titta in hos [Åkersberga Dykskola](#) och kolla vad de har för spännande på gång.

Har du något speciellt dykönskemål? Kontakta då:
utfardsansvarig@grodmannen.com

AQUA-SPORT

BUTIKEN FÖR DYKARE

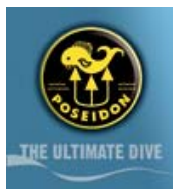
Dykarskola
Försäljning
Dyksällskap
Dykutfärder

Luftfyllning 200-300 Bar **Grodmannspris 10:-**

Service på regulatorer, dräkter och apparater.

Fullständig service av Poseidon's sortiment

Räntefritt hyrköp på 12 månader

Välkommen till oss på Katarina Bangata 79

Tel 08 - 6447878 6411440 Fax 08 - 6426200

Mail: info@aqua-sport.se www.aqua-sport.se

Välkommen till

Vi har utbildat och utrustat dykare sedan 1987 i våra stora lokaler i Åkersberga. Vår långa erfarenhet av dykutbildning och dykutröstning hjälper oss i vår strävan att vara "ditt kompletta dykcenter".

Som Nordens första och enda
NAUI Career Development Scuba Center
Erbjuder vi ett komplett kursutbud från grundkurs till
instruktör inom både Sportdykning och
Teknisk dykning.

NYTT KURSKONCEPT!
Nu förenklar vi vår kursstege och erbjuder
sveriges mest gedigna kurser!

Ring 08-54063622 och boka din kurs nu!

www.akersbergadykskola.se

Michael Bergström
Technical course director

Grodmännen får köpa ett luftkort med 12 fyllningar För 275:-